



SOCIALFÖRVALTNING

Handläggare: Therese Lantz
Titel: Förvaltningsjurist
E-post: therese.lantz@norrtalje.se

Till: Socialnämnden

Beslut att anta riktlinjer för insatser som tillhandahålls utan individuell behovsprövning inom socialnämndens verksamhet

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår

1. Socialnämnden antar Riktlinjer för insatser som tillhandahålls utan individuell behovsprövning inom socialnämndens verksamhet enligt bilaga 1.
2. Socialnämnden beslutar att riktlinjerna ska träda i kraft 2025-07-01.
3. Socialnämnden beslutar att riktlinjer för socialnämndens förebyggande och uppsökande verksamhet för barn, unga och familjer genom fält och föräldrastöd 2024-10-03 (SN 24-1044) upphävs 2025-07-01.
4. Socialnämnden godkänner slutredovisning av uppdrag att utreda behovet av socialt förebyggande och uppsökande arbete inom nämndens ansvarsområde samt rekommendera nya riktlinjer innan ikraftträdandet av den nya socialtjänstlagen.

Sammanfattning

Den nya socialtjänstlagen träder i kraft 2025-07-01. Enligt 11 kap. 5 § i den nya lagen får socialnämnden tillhandahålla insatser till enskilda utan individuell behovsprövning. Socialnämnden tillhandahåller idag insatser utan individuell behovsprövning. För att socialnämnden ska kunna tillhandahålla dessa insatser utan individuell behovsprövning efter 1 juli 2025 behöver socialnämnden fatta beslut om riktlinjer för dessa. För respektive insats behöver riktlinjerna ange målgrupp och omfattning samt huruvida dokumentation ska ske på personnivå eller gruppnivå.

Det föreslås att socialnämnden antar Riktlinjer för insatser som tillhandahålls utan individuell behovsprövning inom socialnämnden verksamhet enligt bilaga 2 och att dessa ska börja gälla 2025-07-01. Det föreslås vidare att befintliga riktlinjer för socialnämndens förebyggande och uppsökande verksamhet för barn, unga och familjer genom fält och föräldrastöd 2024-10-03 (SN 24-1044) upphävs 2025-07-01. Det föreslås slutligen att socialnämnden godkänner slutredovisningen av uppdraget att utreda behovet av socialt förebyggande och uppsökande arbete inom nämndens ansvarsområde samt rekommendera nya riktlinjer innan ikraftträdandet av den nya socialtjänstlagen.

Ärendet

Bakgrund

Den nya socialtjänstlagen träder i kraft 2025-07-01. Enligt 11 kap. 5 § i den nya lagen får socialnämnden tillhandahålla insatser till enskilda utan individuell behovsprövning. Vissa insatser får inte tillhandahållas utan individuell behovsprövning, bl.a. kontaktperson, kontaktfamilj, vård i familjehem och vård av barn eller unga mellan 18 och 20 år i jourhem, stödboende, skyddat boende och HVB.

Enligt 14 kap. 3 § ska handläggning av ärenden och genomförande av insatser dokumenteras. Dock gäller dokumentationsskyldigheten inte uppgifter om enskildas personliga förhållanden vid rådgivning (14 kap. 4 §). Vidare får socialnämnden enligt 14 kap. 5 §, för de insatser som ges utan behovsprövning, fatta beslut om att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras om det finns särskilda skäl. I förarbeten till den nya socialtjänstlagen anges bland annat följande gällande särskilda skäl: *Vad som utgör särskilda skäl måste bedömas utifrån insatsens syfte och karaktär. Undantag kan exempelvis vara motiverat om det bedöms vara svårt att nå utsatta grupper utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt, såsom vid insatser som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, skadligt bruk eller beroende. Vidare kan undantag vara motiverat när öppna verksamheter är utformade som mötesplatser eller träffpunkter, där det inte är lämpligt eller behövligt att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda individer. Skälen för att göra undantag från dokumentationskravet måste vägas mot behovet av att kunna följa upp insatsen på individnivå. Vid insatser som utförs i den enskildes hem, som exempelvis hemtjänst, får det i allmänhet anses finnas ett så stort behov av att kunna följa upp insatsen på individnivå att det inte kan bli aktuellt att göra undantag från dokumentationskravet. Andra uppgifter än sådana som på något sätt kan avslöja den enskildes identitet ska alltid dokumenteras enligt vad som följer av 3 §. Det kan t.ex. handla om uppgifter om antalet deltagare, deras ålder och kön. Det kan även handla om oidentifierade uppgifter om problem eller svårigheter som uppkommer under genomförandet av en insats och orsaken till att deltagare avbryter insatsen i förtid. Ytterligare exempel är oidentifierade uppgifter om deltagarnas mående och sociala situation när insatsen inleds respektive avslutas* (prop. 2024/25:89 s. 683-684).

Socialnämnden har 2025-03-20 fattat beslut om att hemställa att kommunfullmäktige beslutar att socialnämnden får bevilja insatser utan individuell behovsprövning (SN § 77, d.nr 25-102). Kommunfullmäktige förväntas fatta beslut 2025-05-26.

Förslag till beslut om riktlinjer för insatser som tillhandahålls utan individuell behovsprövning

Socialnämnden tillhandahåller idag insatser utan individuell behovsprövning. För att socialnämnden ska kunna tillhandahålla dessa insatser utan individuell behovsprövning efter 1 juli 2025 behöver socialnämnden fatta beslut om riktlinjer för dessa. För respektive insats behöver riktlinjerna ange målgrupp och omfattning samt huruvida dokumentation ska ske på personnivå eller gruppnivå.

Socialförvaltningen har under våren 2025 inventerat och utrett vilka befintliga insatser som ges inom socialnämndens verksamhet utan individuell behovsprövning. Utredningen har omfattat beskrivning av och mål för respektive insats, med vilken omfattning insats ges idag samt om dokumentation sker på personnivå, på gruppnivå eller inte alls i insatsen. Socialförvaltningen har vidare genomfört riskbedömningar avseende om dokumentation efter 1 juli 2025 bör ske på personnivå i de insatser där detta inte görs idag och bedömt att det föreligger särskilda skäl för att inte göra det. Det föreslås således att socialnämnden antar Riktlinjer för insatser som tillhandahålls utan individuell behovsprövning inom socialnämnden verksamhet enligt bilaga 2 och att dessa ska börja gälla 2025-07-01.

I förslag till riktlinjer har insats Utökat hemstödsprogram inte tagits med. Anledningen till detta är att denna insats bedrivs i projektform och därför behöver hanteras i särskild ordning. Om insatsen efter projektavslut ska permanentas krävs att socialnämnden fattar beslut om riktlinjer för insatsen.

Förslag till beslut om upphävande av riktlinjer för socialnämndens förebyggande och uppsökande verksamhet

Socialnämnden antog 2024-11-28 riktlinjer för socialnämndens förebyggande och uppsökande verksamhet för barn, unga och familjer (SN § 240, d.nr. 2024-1044). Förslaget till riktlinjer för insatser som tillhandahålls utan individuell behovsprövning omfattar verksamheten fält och föräldrastöd varför det föreslås att befintliga riktlinjer för socialnämndens förebyggande och uppsökande verksamhet för barn, unga och familjer genom fält och föräldrastöd 2024-10-03 (SN 24-1044) upphävs 2025-07-01.

Förslag till beslut att godkänna slutredovisning av uppdrag att utreda behovet av socialt förebyggande och uppsökande arbete samt rekommendera nya riktlinjer

I beslutet 2024-11-08 uppdrog socialnämnden åt socialförvaltningen att utreda behovet av socialt förebyggande och uppsökande arbete inom nämndens ansvarsområde samt rekommendera nya riktlinjer innan ikraftträdandet av den nya socialtjänstlagen. Socialförvaltningen har härvid utrett behovet av, tagit fram och antagit en process för arbetet med en kvalitetssäkrad social lägesbild. Syftet med en social lägesbild är att skapa ett underlag för att förbättra kunskapen om kommunens sociala förhållanden, problematik, trender och tendenser som förvaltningen identifierar, både för barn och vuxna. Den sociala lägesbilden ska bidra till insatser och åtgärder, både på kort och lång sikt, se bilaga 3. Vidare har socialförvaltningen genomfört utredning av och tagit fram förslag avseende socialnämndens omställning till en förebyggande och brottsförebyggande socialtjänst, se bilaga 4. Slutligen har en behovsinventering genomförts under hösten 2024 avseende fält- och föräldrastödsinsatser, se slutrapporter i bilagor 5 och 6. Dessa underlag kommer att användas i socialnämndens fortsatta omställningsarbete för att uppfylla den nya socialtjänstlagens intentioner. Förslaget till riktlinjer för insatser som ges utan behovsprövning är ett första steg för att socialnämnden ska kunna tillhandahålla förebyggande och tidiga insatser. Det föreslås att socialnämnden godkänner slutredovisningen av uppdraget.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av samtliga enheter inom socialförvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser för socialnämnden då förslaget till riktlinjer inte innebär att verksamheten ska bedrivas i någon utökad omfattning eller på annat sätt än för närvarande.

Konsekvenser för barn

Beslutet bedöms inte få några direkta konsekvenser för barn.

Landsbygds- och skärgårdsperspektiv

Beslutet bedöms inte få några direkta konsekvenser för landsbygd eller skärgård.

Catarina Odenberg
Förvaltningsdirektör
Socialkontoret

Bilagor

Bilaga 1 Riktlinjer för insatser som tillhandahålls utan individuell behovsprövning 2025-05-20.

Bilaga 2 Riktlinjer för socialnämndens förbyggande och uppsökande verksamhet för barn, unga och familjer.

Bilaga 3 Social lägesbild 2024-11-11.

Bilaga 4 Utredning förebyggande socialtjänst.

Bilaga 5 Slutrapport fälts behovsinventering.

Bilaga 6 Slutrapport föräldrastöds behovsinventering.

Beslut skickas till

Författningssamling

Förvaltningsdirektör

Enhetschefer

Diariet